

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำไปปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๕ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังนี้

๑. ไม้ดอกสกุลจำปี (*Magnolia lilifera* x *Magnolia* x *alba*) พันธุ์จำปีศรีมณฑา (Champisrimontha)
๒. บอนสี [*Caladium bicolor* (Aiton) Vent.] พันธุ์พรประเสริฐ
๓. มะม่วง (*Mangifera indica* L.) พันธุ์อาร์จี สยาม (RG Siam)
๔. มะระ (*Momordica charantia* L.) พันธุ์เมญา (Meya)
๕. มะนาว [*Citrus aurantiifolia* (Christm.) Swingle] พันธุ์แป้นพวงพังกา

กรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิพาทว่า การยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(นางสาวเสริมสุข สลักเพ็ชร์)
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ไม้ดอกสกุลจำปี (*Magnolia liliifera* × *Magnolia* × *alba*)

พันธุ์จำปีศรีมณฑา (Champisrimontha)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)
ที่อยู่ เลขที่ 35 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี รหัสไปรษณีย์ 12120
โทรศัพท์ 02-577-9000

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ไม้ดอกสกุลจำปี (*Magnolia liliifera* × *Magnolia* × *alba*) เป็นลูกผสมของพืชวงศ์จำปี-จำปา (Magnoliaceae) ที่เกิดจากการผสมข้ามชนิด ระหว่าง มณฑา [*Magnolia liliifera* (L.) Baill.] (พันธุ์แม่) และจำปี [*Magnolia* × *alba* (DC.) Figlar] (พันธุ์พ่อ) พัฒนาพันธุ์โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) เริ่มคัดเลือกต้นแม่พันธุ์ และพ่อพันธุ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 และผสมในปี พ.ศ. 2558 เมื่อติดผลและเมล็ด จึงนำมาเพาะ ได้ต้นกล้าจำนวน 2 ต้น จากนั้นจึงปลูกทดสอบการเจริญเติบโต และตรวจสอบระยะเวลาการออกดอก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 – 2562 ออกดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2562 มีลักษณะใบใหญ่กว่าจำปี และมีกิ่งก้านมากกว่ามณฑา การเรียงตัวของใบค่อนข้างโปร่ง แตกกิ่งก้านสาขาน้อย ทำให้ทรงพุ่มโปร่งมองเห็นดอกชัดเจน สามารถออกดอกได้ดี และออกดอกตลอดทั้งปี หลังจากนั้นขยายพันธุ์โดยวิธีการทาบกิ่งและตอนกิ่งลูกผสมดังกล่าว ณ ศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรมเกษตรสร้างสรรค์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) โดยมี ดร.อนันต์ พิริยะภัทรกิจ สังกัดศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรมเกษตรสร้างสรรค์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) เป็นนักปรับปรุงพันธุ์

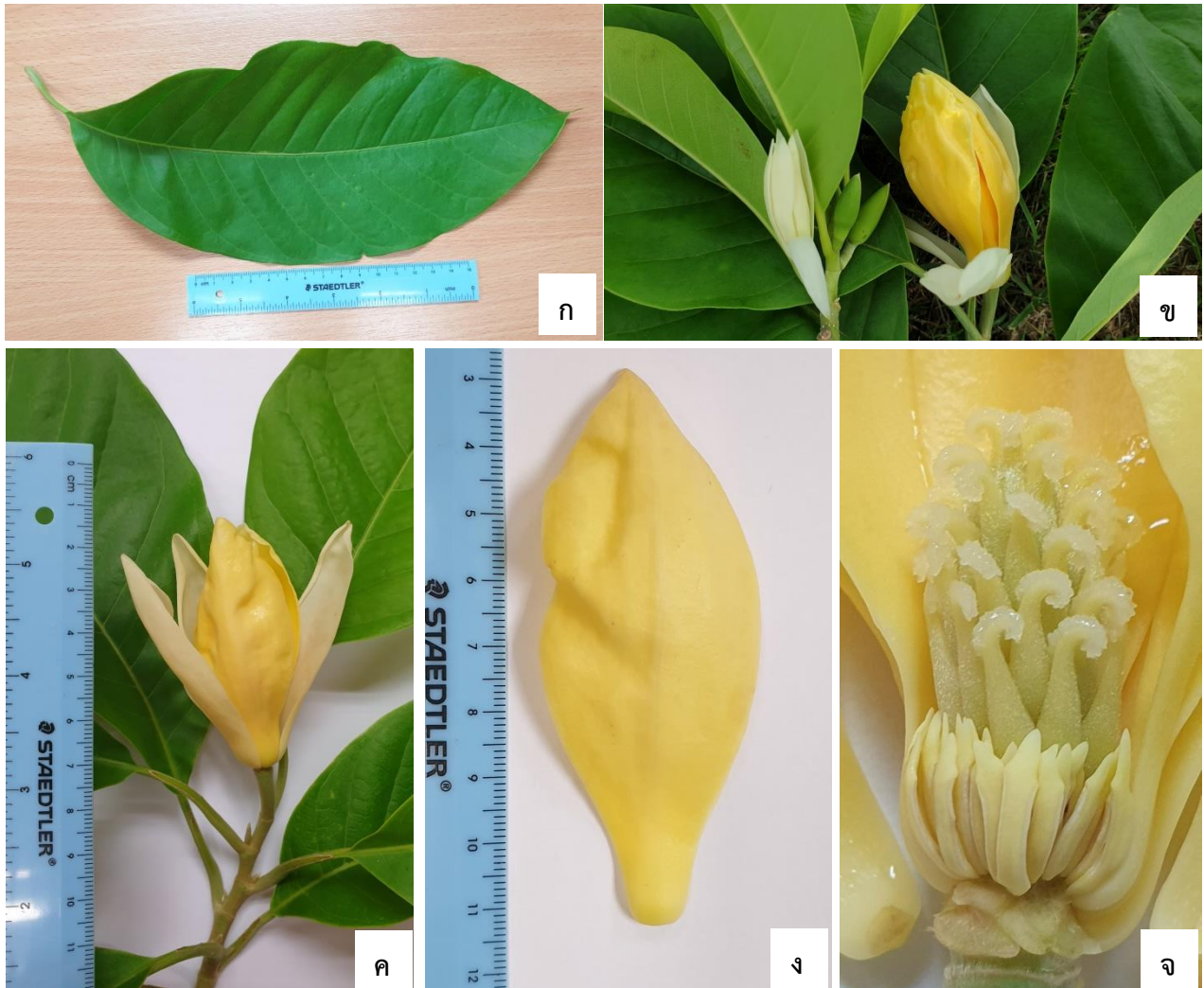
ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ไม้ดอกสกุลจำปี วงศ์ Magnoliaceae ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Magnolia liliifera</i> × <i>Magnolia</i> × <i>alba</i> ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ยืนต้น
ราก	ระบบรากแก้ว (tap root) มีลักษณะช่วงโคนโตแล้วเรียวเล็กลงจนถึงปลาย รากแขนง รากอ่อน สีน้ำตาลอ่อน รากแก่สีน้ำตาล
ลำต้น	ลำต้นสูง 2.0 – 3.0 เมตร โคนต้นเป็นปุ่มมีช่องอากาศมาก เปลือกลำต้นสีน้ำตาลอ่อน
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงเวียน รูปรี กว้าง 5.5 – 10.0 เซนติเมตร ยาว 11.0 – 26.0 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย แผ่นใบหนาเหนียวเป็นมันทั้งสองด้าน สีเขียว เส้นใบชัดเจน
ดอก	ดอกเดี่ยว ออกที่ซอกใบและปลายยอด กลีบเลี้ยงรวมกับกลีบดอก จำนวน 10-12 กลีบ หนา กลีบดอกชั้นนอก 3 กลีบ สีขาว กลีบดอกชั้นในสีเหลือง กลิ่นหอมแรง ดอกบานเต็มที่ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางดอก 7.0 – 8.0 เซนติเมตร กว้าง 4.0 – 5.0 เซนติเมตร ยาว 8.0 – 9.0 เซนติเมตร

เกสรเพศผู้ จำนวน 55 - 65 อัน ยาว 1.2 – 1.5 มิลลิเมตร เกสรเพศเมีย จำนวน 25 – 30 อัน
ก้านดอกยาว 2.0 – 3.0 เซนติเมตร

ผล ไม่สามารถติดผลได้ (เนื่องจากไม่พบละอองเรณู)

ลักษณะอื่น ๆ ดอกมีขนาดใหญ่กว่ามณฑาสายพันธุ์แม่และจำปีสายพันธุ์พ่อ กลีบดอกชั้นนอก 3 กลีบ สีขาว
เช่นเดียวกับจำปี กลีบดอกชั้นในเรกบานสีเหลืองอ่อน เมื่อบานเต็มที่ที่จะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองเข้ม
กลิ่นหอมแรง อายุการบานของดอกสามารถบานได้เต็มที่ 2-3 วัน มากกว่าดอกของมณฑา
กลิ่นหอมแรงเช่นเดียวกับกลิ่นดอกจำปี และสามารถออกได้ดีตลอดทั้งปี เมื่อเจริญเติบโตเต็มที่
ทรงพุ่มไม่แน่นทึบ สามารถพัฒนาปลูกเลี้ยงเป็นไม้จัดตกแต่งสวนได้

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้ดอกสกุลจำปีพันธุ์จำปีศรีมณฑา

ก ใบ   ข ลักษณะดอกบานของจำปีเปรียบเทียบกับไม้ดอกสกุลจำปีพันธุ์จำปีศรีมณฑา   ค ดอก
ง กลีบดอก   จ เกสรเพศผู้และเกสรเพศเมีย

ไม้ดอกสกุลจำปีพันธุ์จำปีศรีมณฑา (Champisrimontha)

บอนสี [*Caladium bicolor* (Aiton) Vent.]
พันธุ์พรประเสริฐ

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล   นายประเสริฐ เข้มแข็ง
ที่อยู่   เลขที่ 589 หมู่ 1 ตำบลหนองปรือ อำเภอนบพิตำ จังหวัดกาญจนบุรี 71220
โทรศัพท์   089-6089944

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

บอนสีพันธุ์พรประเสริฐ เกิดจากการผสมระหว่างพันธุ์บอนสีใบไทย ที่มีลักษณะลำต้นทรงพุ่ม ใบรูปหัวใจ แผ่นใบเป็นสีเขียวอมแดงแทรกด้วยเขียวเข้มทั่วทั้งใบ ลวดลายบนใบมีลักษณะเป็นลายขวางสีขาว และก้านใบเป็นสีเขียวอ่อน เป็นพันธุ์แม่ กับพันธุ์บอนสีใบกาบ ที่มีลักษณะลำต้นทรงสูง ใบลักษณะคล้ายใบผักกาดที่มีความแข็งและมันเงา แผ่นใบเป็นสีน้ำตาลเข้มสลับกับสีเขียวเข้มทั่วทั้งใบ ลวดลายบนใบมีลักษณะเป็นลายขวางสีเขียวเข้ม และก้านใบเป็นสีเขียวเข้ม เป็นพันธุ์พ่อ ในปี พ.ศ. 2561 นายประเสริฐ เข้มแข็ง ได้ผสมพันธุ์บอนสีใบไทยกับบอนสีใบกาบที่สวนประเสริฐบอนสี caladium จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อติดเมล็ดจึงนำเมล็ดมาเพาะ ได้จำนวน 200 ต้น จนกระทั่งปี พ.ศ. 2562 ได้คัดเลือกต้นที่มีลักษณะเด่นคือ ลำต้นไม่สูง เป็นทรงพุ่ม ใบรูปใบหอก มีความแข็งและมันเงา ขอบใบเป็นคลื่น ปลายใบเรียวแหลม ส่วนโคนใบหยักเว้าเล็กน้อย แผ่นใบด้านบนบริเวณปลายใบมีสีแดงและแทรกด้วยสีขาวเล็กน้อย บริเวณกลางใบจนถึงโคนใบมีสีเขียวเข้มสลับกับสีแดง และแทรกด้วยสีขาวเพียงเล็กน้อย ขอบใบมีสีเขียวอ่อนปนสีขาว ลวดลายบนใบมีลักษณะเป็นลายขวางสีเขียวเข้ม เริ่มตั้งแต่บริเวณโคนใบและกระจายออก แผ่นใบด้านล่างสีขาว ไม่มีลวดลาย ก้านใบสีน้ำตาลปนสีเทาขาว ไม่มีขน และได้ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการผ่าหัว ได้จำนวน 6 ต้น พบว่ามีความสม่ำเสมอและมีความคงตัวของพันธุ์

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท   ชื่อไทย บอนสี ชื่อวิทยาศาสตร์ *Caladium bicolor* (Aiton) Vent. วงศ์ Araceae
ไม้ล้มลุก ไม้ประดับ

ราก   รากฝอยขนาดเล็กแตกออกรอบบริเวณหัวที่สะสมอาหารอยู่ใต้ดิน

ต้น   ต้นเป็นทรงพุ่ม ความสูงของต้นประมาณ 10-12 เซนติเมตร

ใบ   ใบเดี่ยว รูปไข่ กว้าง 7-8 เซนติเมตร ยาว 12-13 เซนติเมตร ขอบใบเป็นคลื่น ปลายใบเรียวแหลม ส่วนโคนใบหยักเว้าเล็กน้อย มีความแข็งและมันเงา แผ่นใบด้านบนบริเวณปลายใบมีสีแดงและแทรกด้วยสีขาวเล็กน้อย บริเวณกลางใบจนถึงโคนใบมีสีเขียวเข้มสลับกับสีแดงและแทรกด้วยสีขาวเพียงเล็กน้อย ขอบใบมีสีเขียวอ่อนปนสีขาว ลวดลายบนใบมีลักษณะเป็นลายขวางสีเขียวเข้มเริ่มตั้งแต่บริเวณโคนใบและกระจายออก แผ่นใบด้านล่างสีขาว ไม่มีลวดลาย ก้านใบยาว 6.5-8 เซนติเมตร สีน้ำตาลปนสีเทาขาว ไม่มีขน

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของบอนสีพันธุ์พระประเสริฐ

บอนสีพันธุ์พระประเสริฐ

มะม่วง (*Mangifera indica* L.) พันธุ์อาร์จี สยาม (RG Siam)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นายราเชนทร์ สุขหวานอารมณ์
ที่อยู่ 72/654 ถนนศาลาธรรมสพน์ แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ 10170
โทรศัพท์ 086 0419571

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

มะม่วงพันธุ์อาร์จี สยาม เกิดจากการเพาะเมล็ดมะม่วงพันธุ์อาร์จูอู เมื่อปี พ.ศ. 2557 โดยนายราเชนทร์ สุขหวานอารมณ์ เกษตรกรสวนมะม่วง อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ได้ปลูกมะม่วงพันธุ์อาร์จูอู ร่วมกับมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้สีทองในพื้นที่สวน จากนั้นได้นำเมล็ดมะม่วงพันธุ์อาร์จูอู มาเพาะได้ต้นอ่อนจำนวน 1 ต้น ต่อมา ปี พ.ศ. 2560 ต้นมะม่วงดังกล่าวให้ผลผลิตที่มีรูปร่างและทรงผลคล้ายกับมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง และมีสีหัวไหล่ของผลเป็นสีแดงเหมือนสีของมะม่วงพันธุ์อาร์จูอู เมื่อสุกมีกลิ่นหอมมาก และรสชาติหวาน ค่าความหวานวัดได้ 14-18 องศาบริกซ์ (°Brix) น้ำหนักผลประมาณ 300-600 กรัม ให้ผลผลิตมากอีกทั้งมีอายุการเก็บเกี่ยวนาน และ ปี พ.ศ. 2561 ขยายพันธุ์โดยวิธีการเสียบยอดได้จำนวน 200 ต้น ปี พ.ศ. 2562 จึงตั้งชื่อมะม่วงพันธุ์ดังกล่าวว่า "พันธุ์อาร์จี สยาม" (RG Siam)

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย มะม่วง ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Mangifera indica</i> L. วงศ์ Anacardiaceae ไม้ต้น ไม้ผล
ต้น	ทรงต้นลักษณะเป็นพุ่ม มีการแตกกิ่ง เป็นกิ่งยาวแผ่กิ่งออกด้านข้างและตั้งตรง มีใบปกคลุมตลอดทั้งกิ่งและลำต้น สูงประมาณ 4-5 เมตร เปลือกลำต้นสีน้ำตาล
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงเวียน รูปขอบขนานแกมรูปใบหอก กว้าง 6-7 เซนติเมตร ยาว 22-25 เซนติเมตร ปลายแหลม โคนรูปลิ้น ขอบเรียบ แผ่นใบเป็นคลื่นเล็กน้อย ใบอ่อนสีเขียว ก้านใบยาว 3-5 เซนติเมตร
ดอก	ช่อดอกแบบช่อแยกแขนง เกิดที่ปลายหรือซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ดอกย่อยมีกลีบเลี้ยง จำนวน 5 กลีบ กลีบดอกมีจำนวน 5 กลีบ ดอกสมบูรณ์เพศมีเกสรเพศผู้จำนวน 10 อัน เกสรเพศผู้ที่สมบูรณ์ 2 อัน และมีเกสรเพศเมีย 1 อัน อยู่เหนือวงกลีบ
ผล	ผลเดี่ยว รูปทรงรี กว้าง 6.80-7.55 เซนติเมตร ยาว 12.50-13.80 เซนติเมตร หน้าตัดผลตามขวางรูปรี ไม่มีจุดผล ทรงไหล่ด้านท้องผลกลมแคบ ทรงไหล่ด้านหลังผลไหล่ลาดลง 45 องศา มีร่องที่ไหล่ผล ท้องผลเล็กเล็กน้อย ปลายผลมีจะงอยขนาดเล็ก เปลือกผลสุกสีเหลืองบริเวณไหล่

แต่มีสีแดงหรือสีชมพู ความหนาเปลือก 0.08-0.14 เซนติเมตร เนื้อผลสุกสีเหลือง ความหนาเนื้อ 2.17 เซนติเมตร เนื้อละเอียดปานกลาง มีเส้นใยปานกลาง มีกลิ่นหอม ความหวาน 14-18 องศาบริกซ์ น้ำหนักผล 300-600 กรัม

เมล็ด

รูปขอบขนาน กว้าง 4.4 เซนติเมตร ยาว 12.6 เซนติเมตร หนา 1.9 เซนติเมตร ผิวเป็นร่อง มีเส้นใยปานกลาง

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของมะม่วงพันธุ์อาร์จีสยาม (RG Siam)

ก. ต้น ข. ใบอ่อน ค. ใบ ง. ผล จ. เนื้อผล ฉ. เมล็ด

มะม่วงพันธุ์อาร์จี สยาม (RG Siam)

มะระ (*Momordica charantia* L.)

พันธุ์เมญา (Meya)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นายวสันต์ ปิยภิตติกร

ที่อยู่ 175/1 หมู่ 4 ตำบลคลองไทร อำเภอบางบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทรศัพท์ 063-3133967

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

มะระพันธุ์เมญา เป็นมะระขึ้นกึ่งที่ได้การคัดเลือกแบบสกัดสายพันธุ์ (Inbred line selection) ใน พ.ศ. 2559 นายวสันต์ ปิยภิตติกร ได้สกัดสายพันธุ์ มะระขึ้นกึ่งพันธุ์ป่า (*Momordica charantia*) ที่มีผลสีเขียว ไร่มาริสา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากนั้นได้คัดเลือกต้นที่มีลักษณะเด่น คือ ผลทรงรี สีขาว เนื้อหนา รสชาติขมน้อย ผสมตัวเอง จำนวน 9 ชั่ว จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2561 พบว่ามีความสม่ำเสมอและคงตัวของพันธุ์ จึงได้ตั้งชื่อพันธุ์ว่า เมญา

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย มะระ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Momordica charantia* L. วงศ์ Cucurbitaceae ไม้ล้มลุก พืชผัก

ลำต้น ทอดเลื้อย เถายาว 1 เมตร มีข้อจำนวน 14 ข้อ ความยาวปล้อง ประมาณ 8 เซนติเมตร กิ่งแขนงจากลำต้นหลักที่มีความยาวมากกว่า 30 เซนติเมตร จำนวน 4 กิ่ง

ใบ ใบเดี่ยว แฉกลึกแบบนิ้วมือ กว้าง 12 เซนติเมตร ยาว 12 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ก้านใบยาว เฉลี่ย 12 เซนติเมตร

ดอก ดอกแยกเพศ ดอกเพศผู้ กลีบดอกสีเหลือง ดอกเพศเมีย กลีบดอกสีเหลือง เส้นผ่านศูนย์กลาง 10 มิลลิเมตร ก้านดอก ยาว 4 เซนติเมตร จำนวนวันที่ดอกเพศเมียบาน ร้อยละ 50 หลังวัน เพาะเมล็ด 45 วัน

ผล ผลรูปกระสวย กว้าง 4 เซนติเมตร ยาว 7 เซนติเมตร ปลายผลแหลม โคนผลแหลม ผิวผลสีขาว มีหนามหรือหยดน้ำทั่วผล หยดน้ำหนาม ผิวมันปานกลาง เนื้อผลหนา 1 เซนติเมตร ก้านผลยาว 5 เซนติเมตร

เมล็ด รูปขอบขนาน สีน้ำตาล ผิวขรุขระ ไม่มีแถบสีที่เปลือกเมล็ด น้ำหนักเมล็ดแห้ง 100 เมล็ดหนัก 20 กรัม

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของมะระพันธุ์เมญ่า

ก ต้น ข ใบ ค ดอก ง-จ ผลและเนื้อผลด้านใน ฉ เมล็ด

มะระพันธุ์เมญ่า

มะระ (*Momordica charantia* L.)

พันธุ์เมญา (Meya)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นายวสันต์ ปียกิติกร

ที่อยู่

โทรศัพท์

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

มะระพันธุ์เมญา เป็นมะระขึ้นกึ่งที่ได้การคัดเลือกแบบสกัดสายพันธุ์ (Inbred line selection) ใน พ.ศ. 2559 นายวสันต์ ปียกิติกร ได้สกัดสายพันธุ์ มะระขึ้นกึ่งพันธุ์ป่า (*Momordica charantia*) ที่มีผลสีเขียว ไร่มารีสา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากนั้นได้คัดเลือกต้นที่มีลักษณะเด่น คือ ผลทรงรี สีขาว เนื้อหนา รสชาติขมน้อย ผสมตัวเอง จำนวน 9 ชั่ว จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2561 พบว่ามีความสม่ำเสมอและคงตัวของพันธุ์ จึงได้ตั้งชื่อพันธุ์ว่า เมญา

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย มะระ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Momordica charantia* L. วงศ์ Cucurbitaceae ไม้ล้มลุก พืชผัก

ลำต้น ทอดเลื้อย เถายาว 1 เมตร มีข้อจำนวน 14 ข้อ ความยาวปล้อง ประมาณ 8 เซนติเมตร กิ่งแขนงจากลำต้นหลักที่มีความยาวมากกว่า 30 เซนติเมตร จำนวน 4 กิ่ง

ใบ ใบเดี่ยว แฉกลึกแบบนิ้วมือ กว้าง 12 เซนติเมตร ยาว 12 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ก้านใบยาว เฉลี่ย 12 เซนติเมตร

ดอก ดอกแยกเพศ ดอกเพศผู้ กลีบดอกสีเหลือง ดอกเพศเมีย กลีบดอกสีเหลือง เส้นผ่านศูนย์กลาง 10 มิลลิเมตร ก้านดอก ยาว 4 เซนติเมตร จำนวนวันที่ดอกเพศเมียบาน ร้อยละ 50 หลังวัน เพาะเมล็ด 45 วัน

ผล ผลรูปกระสวย กว้าง 4 เซนติเมตร ยาว 7 เซนติเมตร ปลายผลแหลม โคนผลแหลม ผิวผลสีขาว มีหนามหรือหยดน้ำทั่วผล หยดน้ำมัน ผิวมันปานกลาง เนื้อผลหนา 1 เซนติเมตร ก้านผลยาว 5 เซนติเมตร

เมล็ด รูปขอบขนาน สีน้ำตาล ผิวขรุขระ ไม่มีแถบสีที่เปลือกเมล็ด น้ำหนักเมล็ดแห้ง 100 เมล็ดหนัก 20 กรัม

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของมะระพันธุ์เมญ่า

ก ต้น ข ใบ ค ดอก ง-จ ผลและเนื้อผลด้านใน ฉ เมล็ด

มะระพันธุ์เมญ่า

มะนาว [*Citrus aurantiifolia* (Christm.) Swingle]

พันธุ์แป้นพวงพังกา

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นายวินัย รัตนไทรแก้ว
ที่อยู่ 25/9 หมู่ 1 ตำบลตากแดด อำเภอเมือง จังหวัดพังงา
โทรศัพท์ 089-0343569

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

มะนาวพันธุ์แป้นพวงพังกา เกิดจากการเพาะเมล็ดของมะนาวพันธุ์โคตรดกสุพรรณ ในปี พ.ศ. 2552 นายวินัย รัตนไทรแก้ว เกษตรกรผู้ปลูกมะนาว จังหวัดพังงา ได้ซื้อมะนาวพันธุ์โคตรดกสุพรรณจากจังหวัดสุพรรณบุรี มาปลูกในสวนถุ้งแป้ง หมู่ที่ 1 ตำบลตากแดด จังหวัดพังงา โดยปลูกลงดินร่วมกับมะนาวพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งปลูกห่างกันประมาณ 1 เมตร เป็นเวลา 2 ปี จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2554 มะนาวทั้งสองพันธุ์ออกดอกและติดผล ผลมะนาวได้ร่วงอยู่ใต้ต้นมะนาวพันธุ์โคตรดกสุพรรณ จึงเก็บมาเพาะจนกระทั่งเมล็ดงอกเป็นต้นใหม่ เมื่อออกดอกและติดผลพบว่ามีความลักษณะประจำพันธุ์ ดังนี้ ผลทรงกลม ออกเป็นแป้นพวงเฉลี่ย 11 ผลต่อพวง ผลกว้างเฉลี่ย 6.47 เซนติเมตร หนาเฉลี่ย 5.45 เซนติเมตร น้ำหนักผลเฉลี่ย 169 กรัม น้ำค่อนข้างมาก ให้ผลผลิตตั้งแต่อายุ 1 ปี 8 เดือน ได้ตอนกิ่งเพื่อเพิ่มจำนวน พบว่ามีความสม่ำเสมอ และมีความคงตัวของพันธุ์ จึงได้ตั้งชื่อว่าพันธุ์แป้นพวงพังกา

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย มะนาว ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Citrus aurantiifolia</i> (Christm.) Swingle วงศ์ Rutaceae ไม้ต้นขนาดเล็ก ไม้ผล
ลำต้น	ทรงต้นลักษณะเป็นพุ่มกว้าง สูงประมาณ 1 เมตร ลำต้นสีเทาแกมน้ำตาล มีหนามเล็กยาวบริเวณกิ่งอ่อนและซอกใบ
ใบ	ใบประกอบชนิดใบย่อยหนึ่งใบ รูปรีถึงรูปไข่ กว้างเฉลี่ย 7 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 12.23 เซนติเมตร ปลายใบมน ขอบใบหยักเล็กน้อย เนื้อใบมีต่อมน้ำมันกระจาย (oil gland) ใบอ่อนสีเขียวอ่อน ใบแก่สีเขียวเข้ม ก้านใบยาวเฉลี่ย 1.59 เซนติเมตร
ดอก	ช่อดอกแบบช่อกระจุก จำนวนดอกเฉลี่ย 11 ดอก ออกที่ปลายกิ่งและซอกใบ กลีบดอก 5 กลีบ สีขาว เกสรเพศผู้สีเหลือง เกสรเพศเมียสีเหลือง
ผล/เมล็ด	ผลออกเป็นช่อ เฉลี่ย 11 ผลต่อช่อ ผลแบบส้ม ผลทรงกลมกึ่งแป้น กว้างเฉลี่ย 6.47 เซนติเมตร หนา 5.45 เซนติเมตร เปลือกหรือผนังผลชั้นนอก (exocarp) เรียบมัน มีต่อมน้ำมันละเอียด เนื้อหรือผนังผลชั้นใน (endocarp) มีลักษณะเป็นกลีบหลายกลีบประกอบด้วยถุงเยื่อบาง ๆ ฉ่ำน้ำ ขนาดเล็กจำนวนมาก เนื้อมีสีเขียวอ่อน

เมล็ด

รูปทรงรี กว้างเฉลี่ย 0.5 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 1.1 เซนติเมตร สีขาวอมเหลือง จำนวนเมล็ด
เฉลี่ยต่อผล 22.25 เมล็ด

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของมะนาวพันธุ์แป้นพวงพังกา

ก ต้น ข ใบ ค ดอก ง ผลเนื้อและเมล็ด

มะนาวพันธุ์แป้นพวงพังกา